

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 278/08-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. marca 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Jána Lubyho a Ladislava Orosza vo veci návrhu Ing. M. K., J., zastúpeného advokátom JUDr. O. Š., B., na preskúmanie rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce J. č. 1/2008-KOVZ z 20. júna 2008 a rozhodnutia č. 2/2008-KOVZ z 20. júna 2008 prijatých podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. takto

r o z h o d o l :

1. Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce J. č. 1/2008-KOVZ z 20. júna 2008 vydané v konaní podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. **z r u š u j e .**

2. Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce J. č. 2/2008-KOVZ z 20. júna 2008 vydané v konaní podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. z r u š u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 3. júla 2008 doručený návrh Ing. M. K. (ďalej len „navrhovateľ“) na preskúmanie rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce J. (ďalej len „obecné zastupiteľstvo“) č. 1/2008-KOVZ z 20. júna 2008 a rozhodnutia č. 2/2008-KOVZ z 20. júna 2008 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“) prijatých podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (ďalej len „ústavný zákon o ochrane verejného záujmu“).

Podľa bodu 1 výroku napadnutého rozhodnutia č. 1/2008-KOVZ z 20. júna 2008 navrhovateľ ako starosta obce J. *„porušil článok 7, odsek 1, 2 a odsek 5, písmeno a) zákona o konflikte záujmov tým, že nepodal Oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za rok 2006 spôsobom a v termíne stanovenom v tomto zákone“*. Podľa bodu 2 výroku označeného rozhodnutia sa navrhovateľovi *„ukladá pokuta podľa čl. 9, odsek 10, písmeno a) a odsek 15 zákona o konflikte záujmov vo výške zodpovedajúcej 1/12 jeho ročného príjmu za rok 2007, ktorú je povinný uhradiť do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet obce J.“*.

V bode 1 výroku napadnutého rozhodnutia č. 2/2008-KOVZ z 20. júna 2008 sa rovnako ako v predchádzajúcom citovanom rozhodnutí konštatuje, že navrhovateľ porušil čl. 7 ods. 1, 2 a 5 písm. a) ústavného „*zákona o konflikte záujmov*“ tým, že nepodal Oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov (ďalej len „*oznámenie*“)

za rok 2007, a druhý bod výroku tohto rozhodnutia je identický s bodom 2 výroku napadnutého rozhodnutia č. 1/2008-KOVZ z 20. júna 2008.

Z návrhu okrem iného vyplýva, že proti navrhovateľovi, ktorý vykonáva funkciu starostu obce J., vedú od posledných volieb do orgánov samosprávy obcí niektorí členovia obecného zastupiteľstva kampaň a hľadajú „akékoľvek zámienky na to, aby našli dôvod odvolať ma z funkcie. Je faktom, že svojou činnosťou im narúšam zabehnutý stereotyp činnosti, resp. nečinnosti, ale mojím cieľom je slúžiť občanom obce a urobiť pre zlepšenie podmienok ich života všetko čo je možné a to aj s ohľadom na obmedzené rozpočtové možnosti.“. Tento ich postoj pramení podľa navrhovateľa z toho, že nimi presadzovaný kandidát na funkciu starostu u občanov vo voľbách neuspel, pričom postoje, zámery a koncepcia činnosti navrhovateľa im nevyhovuje.

Navrhovateľ označuje napadnuté rozhodnutia za protizákonné z dôvodu, že sú podľa neho svojvoľné a bezprávne. V spojitosti s tým tvrdí, že oznámenie za rok 2006 „po nástupe do funkcie starostu som v stanovenej lehote odovzdal na Obecnom úrade v J. dlhoročnej pracovníčke E. S., ktorá s týmto naložila tak, ako to bolo na obecnom úrade obvyklé a ako to robila v predchádzajúcich rokoch – založila ho medzi ostatnú dokumentáciu. Podľa vyjadrenia tejto pracovníčky sa ani v predchádzajúcich obdobiach tieto podania nikdy neregistrovali a nezapisovali.

Oznámenie za rok 2007 v zákonom stanovenom termíne prevzala odo mňa pracovníčka obecného úradu A. K., čo vyznačila priamo v oznámení a do knihy došlej pošty toto oznámenie zapísala druhá pracovníčka V. M. ...“.

Podľa navrhovateľa menované zamestnankyne boli kompetentné na prijatie ním podávaného oznámenia, pretože obecný úrad je podateľňou ako pre starostu, tak aj pre obecné zastupiteľstvo a jeho komisie. Poukázal aj na to, že v minulom období komisia obecného zastupiteľstva na kontrolu ochrany verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (ďalej len „komisia“) nebola zriadená a ani sa jej zriadenia nikto nedožadoval až do 18. apríla 2008, keď bola zriadená účelovo iba na prešetrenie jeho oznámenia. Navrhovateľ taktiež uviedol, že ešte v čase pred zriadením komisie informoval

obecné zastupiteľstvo, že ním podané oznámenia sa nachádzajú na obecnom úrade a sú k dispozícii na nahliadnutie každému členovi obecného zastupiteľstva.

Dňa 4. augusta 2008 predložil navrhovateľ ústavnému súdu na jeho výzvu splnomocnenie na zastupovanie v konaní udelené advokátovi, ktorý zároveň návrh navrhovateľa doplnil (následne aj opraveným podaním doručeným ústavnému súdu 7. augusta 2008), nespochybňujúc povinnosť navrhovateľa podať oznámenie v lehote ustanovenej v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu a súčasne poukazujúc na to, že v obci J. v čase podania oznámenia nebola zriadená komisia, ktorá by bola kompetentná predmetné oznámenie navrhovateľa prijať. V nadväznosti na uvedené právny zástupca navrhovateľa pripomenul, že ústavný zákon o ochrane verejného záujmu nerieši situáciu, ak *„komisia nie je obecným zastupiteľstvom zriadená a neustanovuje náhradný spôsob doručenia, svoju povinnosť podať predmetné oznámenie si starosta obce J., Ing. M. K., splnil v zákonom stanovenej lehote spôsobom v minulosti obvyklým a akceptovaným, a to odovzdaním oznámenia zamestnankyni obecného úradu obce J., ktorá na tomto oznámení písomne potvrdila jeho prijatie. Prijatie oznámenia Ing. M. K., starostu obce J., bolo zároveň zapísané i do Knihy došlej pošty pod číslom 576/2008 vedenej na Obecnom úrade v J. Čestné prehlásenia zamestnankýň obecného úradu obce J. spolu s overenou fotokópiou Knihy došlej pošty so záznamom č. 576/2008 boli ako dôkazy na ÚS SR priložené k návrhu zo dňa 28. 06. 2008 na preskúmanie Rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce J. č. 1/2008-KOVZ zo dňa 20. 06. 2008 a Rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce J. č. 2/2008-KOVZ zo dňa 20. 06. 2008.“*

Odvolávajúc sa na čl. 15 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu právny zástupca navrhovateľa ďalej upriamil pozornosť na to, že nie je dôvodné vytýkať navrhovateľovi, že nevykonal potrebné opatrenia na to, aby bola v obci J. zriadená komisia, pretože vychádzajúc z dikcie uvedeného ustanovenia jej zriadenie nie je zákonnou povinnosťou starostu obce, *„a preto namietanie nezvolenia príslušnej komisie zo strany Obecného zastupiteľstva obce J., ktorá by predmetné oznámenia prijímala, je absolútne neopodstatnené“*. Zároveň vyjadruje názor, že zloženie komisie vytvorenej uznesením obecného zastupiteľstva č. 96/2008 z 18. apríla 2008 odporuje ústavnému zákonu o ochrane

verejného záujmu, pretože v rozpore s čl. 7 ods. 5 nie je jej členom žiaden nezávislý poslanec. To bol aj dôvod, pre ktorý navrhovateľ označené uznesenie obecného zastupiteľstva odmietol podpísať. V súvislosti s tým sa navrhovateľ zmieňuje aj o tom, že *„po zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce J. konaného dňa 18. 04. 2008 sa nekonalo žiadne rokovanie Obecného zastupiteľstva obce J., na ktorom by bolo dvojtretinovou väčšinou hlasov prijaté Uznesenie č. 96/2008, schválené dňa 18. 04. 2008, ktoré znenie však starosta obce dňa 18. 04. 2008 nepodpísal a preto bol jeho výkon v súlade s § 13 ods. 6 zákona o obecnom zriadení pozastavený.*

Podľa ustanovenia § 13 ods. 6 zákona o obecnom zriadení stratilo toto uznesenie platnosť, lebo nebolo opätovne prijaté v lehote dvoch mesiacov od jeho schválenia dvojtretinovou väčšinou poslancov Obecného zastupiteľstva obce J.“.

V súvislosti s tým navrhovateľ tvrdí, že *„uznesenie Obecného zastupiteľstva obce J. č. 96/2008 zo dňa 18. 04. 2008, ktorým mala byť zriadená komisia na konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov nie je platné, predmetná komisia nebola zriadená v súlade so zákonom“.*

K návrhu sa podaním z 28. júla 2008 vyjadrili poslanci obecného zastupiteľstva, ktorí označili jeho obsah za nepravdivý, pripúšťajúc však, že tvrdenie navrhovateľa o podaní oznámenia za rok 2007 sa čiastočne zakladá na pravde, pretože je registrované v denníku prijatej pošty. Navrhovateľovi však vytýkajú, že žiadneho z poslancov obecného zastupiteľstva neinformoval, že toto oznámenie podal. Podľa poslancov obecného zastupiteľstva bolo povinnosťou navrhovateľa, aby do programu rokovania obecného zastupiteľstva včas zaradil aj návrh na zriadenie komisie. Tvrdenie navrhovateľa, podľa ktorého mal na zasadnutí obecného zastupiteľstva ešte pred zriadením komisie, t. j. pred 18. aprílom 2008, informovať o tom, že oznámenie doručil obecnému úradu, sa v uvedenom podaní poslancov obecného zastupiteľstva označuje za *„nehorázne klamstvo“*. Podanie oznámenia za rok 2006 navrhovateľom spochybňujú poslanci obecného zastupiteľstva s poukazom na to, že na ňom *„chýba prezenčná pečiatka obecného úradu a podpis osoby, ktorá by oznámenie prijala“*.

Navrhovateľ je presvedčený, že napadnuté rozhodnutia *„nie sú v súlade so zákonom, pretože boli vydané na základe nesprávne a neúplne zisteného skutočného stavu veci, nedostatočne vykonaného dokazovania a účelovo smerujú proti osobe Ing. M. K., starostu obce J.“*.

Vzhľadom na to požaduje navrhovateľ, aby ústavný súd vo veci samej rozhodol týmto nálezom:

„Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce J. č. 1/2008-KOVZ zo dňa 20. 06. 2008 sa zrušuje.

Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce J. č. 2/2008-KOVZ zo dňa 20. 06. 2008 sa zrušuje.“

Ústavný súd návrh navrhovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 278/08-30 z 11. septembra 2008 ho prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí návrhu na ďalšie konanie si ústavný súd vyžiadal vyjadrenie obecného zastupiteľstva k návrhu, ktoré mu bolo doručené 23. októbra 2008. Vo vyjadrení sa okrem iného uvádza, že poslanci obecného zastupiteľstva sa stotožňujú s obsahom pôvodného stanoviska k návrhu doručeného ústavnému súdu 4. augusta 2008. V predmetnom vyjadrení je ďalej vyslovený názor, že bolo povinnosťou navrhovateľa, aby oznámil poslancom obecného zastupiteľstva, že mieni splniť svoju zákonnú povinnosť a podať oznámenie, a ak by tak bol urobil, bola by komisia zvolená. *«Následne mal navrhovateľ do programu rokovania OcZ zaradiť návrh na zriadenie takejto komisie „ad hoc“ (zákon na OVZ mu to výslovne nezakazuje) a odovzdať jej predmetné oznámenia za roky 2006 a 2007.»*

Napokon vo vyjadrení obecného zastupiteľstva sú uvedené skutočnosti, ktorými sa má spochybniť existencia zákonného dôvodu na nepodpísanie uznesenia č. 96/2008 týkajúceho sa zloženia komisie zo strany navrhovateľa, čo je označené za účelovú obštrukciu.

Ústavný súd vyjadrenie obecného zastupiteľstva zaslal právnemu zástupcovi navrhovateľa na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska, ktorý tak urobil v podaní z 19. decembra 2008 (doručenom ústavnému súdu 23. decembra 2008), zotrúvajúc v celom rozsahu na podanom návrhu.

II.

Podľa čl. 2 ods. 1 písm. o) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu sa tento ústavný zákon vzťahuje aj na funkcie starostov obcí.

Podľa čl. 3 ods. 1, 3 a 4 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár je na účely tohto ústavného zákona každý, kto vykonáva funkciu uvedenú v čl. 2 ods. 1... Osobný záujem na účely tohto zákona je taký záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech verejnému funkcionárovi alebo jemu blízkym osobám. Rozpor záujmov na účely tohto zákona je skutočnosť, keď verejný funkcionár pri výkone svojej funkcie uprednostní osobný záujem pred verejným záujmom.

Podľa čl. 4 ods. 1 a 2 písm. c) bodu 2 a 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár je povinný pri výkone svojej funkcie presadzovať a chrániť verejný záujem. Pri výkone svojej funkcie verejný funkcionár nesmie uprednostniť osobný záujem pred verejným záujmom. Verejný funkcionár sa musí pri výkone svojej funkcie zdržať všetkého, čo môže byť v rozpore s týmto ústavným zákonom. Na tento účel verejný funkcionár nesmie... sprostredkovať pre seba, blízku osobu, pre inú fyzickú osobu alebo právnickú osobu okrem prípadu, ak to pre verejného funkcionára vyplýva z výkonu jeho verejnej funkcie, obchodný styk s... obcou... rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou zriadenou obcou...

Podľa čl. 5 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár nesmie vykonávať funkcie, zamestnania a činnosti, ktoré sú nezlučiteľné s funkciou verejného funkcionára podľa ústavy a zákonov.

Podľa čl. 7 ods. 1, 2 a 5 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy do 31. marca podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok... K písomnému oznámeniu podľa odseku 1 verejný funkcionár priloží najneskôr do 30. apríla potvrdenie o podanom daňovom priznaní k dani z príjmov fyzických osôb alebo iný doklad vydávaný na daňové účely potvrdzujúci sumu príjmov, ktoré verejný funkcionár získal za predchádzajúci kalendárny rok... Oznámenie podľa odseku 1 podáva starosta obce komisii obecného zastupiteľstva. Členom tejto komisie môže byť iba poslanec obecného zastupiteľstva. Ak sú v obecnom zastupiteľstve zástupcovia politických strán a politických hnutí alebo nezávislí poslanci, komisia je zložená z jedného zástupcu každej politickej strany alebo politického hnutia a jedného zástupcu nezávislých poslancov. Komisia musí mať aspoň troch členov; ak sa tento počet nedosiahne týmto spôsobom, doplní sa počet členov komisie o zástupcu politickej strany alebo politického hnutia s najvyšším počtom poslancov...

Podľa čl. 9 ods. 1 písm. b) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov vykonáva obecné zastupiteľstvo, ak ide o verejných funkcionárov uvedených v čl. 2 ods. 1 písm. o) a p), t. j. aj vtedy, ak ide o starostu obce.

Podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu orgán, ktorý uskutočňuje konanie podľa odseku 1, začne konanie z vlastnej iniciatívy, ak jeho zistenia nasvedčujú tomu, že verejný funkcionár v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, alebo že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo...

Podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto

ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10.

Podľa čl. 9 ods. 7 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu ak sa rozhodnutím podľa odseku 6 vysloví, že verejný funkcionár vykonáva funkciu, zamestnanie alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s výkonom verejnej funkcie podľa ústavy, tohto ústavného zákona alebo zákonov, súčasťou rozhodnutia je aj povinnosť bezodkladne zanechať takú funkciu, zamestnanie alebo činnosť.

Podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) a e) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pokuta sa ukladá v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára, ak ide o porušenie povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 v lehote ustanovenej v čl. 7..., v sume zodpovedajúcej dvanásťnásobku mesačného platu verejného funkcionára, ak verejný funkcionár poruší povinnosti podľa čl. 4.

Podľa čl. 9 ods. 13 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu rozhodnutie obsahuje osobné údaje verejného funkcionára v rozsahu titul, meno, priezvisko, adresa trvalého bydliska a funkcia.

Podľa čl. 10 ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu proti rozhodnutiu orgánu podľa čl. 9 ods. 1 písm. b) až písm. d) môže dotknutý verejný funkcionár do 15 dní od doručenia rozhodnutia, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie alebo ktorým bola uložená pokuta, podať návrh na preskúmanie rozhodnutia na Ústavný súd Slovenskej republiky. Podanie návrhu má odkladný účinok. Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takého rozhodnutia pred Ústavným súdom Slovenskej republiky upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

Citované ustanovenia čl. 10 ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu zakladajú právomoc ústavného súdu rozhodnúť o návrhu navrhovateľa na preskúmanie napadnutých rozhodnutí obecného zastupiteľstva.

Podrobnosti o konaní v zmysle štvrtej vety citovaného čl. 10 ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu upravuje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v § 73a a § 73b.

Podľa § 73a ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde konanie sa začína na návrh verejného funkcionára, ktorého sa týka rozhodnutie orgánu, ktorý vykonáva konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (ďalej len „orgán“). O podaní návrhu platí § 20. K návrhu sa pripojí napadnuté rozhodnutie orgánu podľa odseku 1.

Podľa § 73b zákona o ústavnom súde účastníkom konania je navrhovateľ a orgán, ktorý vydal rozhodnutie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (ods. 1).

O návrhu koná a rozhoduje senát ústavného súdu na neverejnom zasadnutí (ods. 2).

Ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší (ods. 3).

Rozhodnutie ústavného súdu je konečné (ods. 4).

III.

Navrhovateľ vo svojom návrhu na preskúmanie napadnutých rozhodnutí obecného zastupiteľstva spochybňuje celý postup obecného zastupiteľstva, jeho konanie a prijaté

závery, ako aj samotné rozhodnutia, ktoré považuje za nesúladne so zákonom, pretože boli vydané na základe nesprávne a neúplne zisteného skutkového stavu (nedostatočne vykonaného dokazovania), charakterizujúc ich ako tendenčné, smerujúce proti jeho osobe.

V spojitosti s tým tvrdí, že si povinnosť, ktorá mu vyplýva z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, t. j. podať písomné oznámenia za roky 2006 a 2007, splnil spôsobom a v lehote ustanovenej v uvedenom článku tohto ústavného zákona. Pokiaľ ide o oznámenie za rok 2006, navrhovateľ predložil na podporu svojich tvrdení okrem iného čestné vyhlásenie zamestnankyne Obecného úradu v J. M. V. z 30. júna 2008, v ktorom menovaná uvádza, „že pri preberaní agendy po nástupe do zamestnania v mesiaci august 2007 som na Obecnom úrade našla Oznámenie o majetkových pomeroch (oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov) starostu obce Ing. M. K. ... Oznámenie bolo po mojom nástupe na Obecný úrad založené do osobného spisu a uložené spolu s ostatnými osobnými dokladmi k dispozícii členom Obecného zastupiteľstva, pracovníkom obecného úradu, ako aj kontrolným orgánom.“.

Podľa dátumu uvedeného na kópii oznámenia za rok 2006 predloženej navrhovateľom ústavnému súdu bolo toto oznámenie ním vyhotovené a podpísané 26. januára 2007. Navrhovateľ zároveň poukazuje aj na to, že toto oznámenie nemohol predložiť komisii obecného zastupiteľstva, ako mu to ukladá čl. 7 ods. 5 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, a to z dôvodu, že takáto komisia nebola obecným zastupiteľstvom v relevantnom čase zriadená. V neposlednom rade navrhovateľ argumentuje tým, že oznámenie odovzdal zamestnankyni obecného úradu, ktorý je podateľňou tak pre starostu, ako aj pre obecné zastupiteľstvo a jeho komisie.

Na preukázanie podania oznámenia za rok 2007 v ustanovenej lehote predložil navrhovateľ ako dôkaz úradne overenú fotokópiu príslušnej strany Knihy došlej pošty, vedenej Obecným úradom v J., v ktorej pod č. 576 je zaevidované jeho doručenie s dátumom 28. marec 2008. Zdôvodnenie navrhovateľa, prečo nebolo oznámenie podané komisii, je identické, ako v prípade oznámenia za rok 2006.

Z § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde v spojení s čl. 10 ods. 3 štvrtou vetou ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vyplýva, že predmetom konania o preskúmaní rozhodnutia vo veciach ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, v rámci ktorého ústavný súd plní funkciu orgánu rozhodujúceho o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu obecného zastupiteľstva, je iba posúdenie konania verejného funkcionára z hľadiska jeho konformnosti s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Tomu zodpovedá aj zákonná úprava rozhodovania ústavného súdu v tomto konaní; ak senát ústavného súdu po preskúmaní namietaného rozhodnutia výboru zistí, že konanie verejného funkcionára nebolo v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, tak ho zruší, a naopak, ak po jeho preskúmaní dospeje k záveru, že konanie verejného funkcionára bolo v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, tak ho potvrdí.

Ústavný súd musí mať na zreteli, že pri svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, koncepciu a interpretáciu právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu a pri riešení konkrétnych prípadov nesmie opomínať, že prijaté riešenie musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti. V konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 1/07 už ústavný súd zdôraznil, že z jeho postavenia ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti [čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)] musí pri uplatňovaní svojej právomoci brať zreteľ aj na dodržiavanie procesných zásad zaručujúcich právo na spravodlivý proces garantované čl. 46 a nasl. ústavy, a preto aj v okolnostiach prípadu navrhovateľa s prihliadnutím na zistené skutočnosti a svoju funkciu vyplývajúcu mu z čl. 124 ústavy dospel k názoru, že je daný dôvod na to, aby sa zaoberal a zahrnul do predmetu svojho skúmania aj procesný postup obecného zastupiteľstva v konaní v danej veci.

Ústavný súd v súvislosti s tým pripomína aj svoju doterajšiu judikatúru (I. ÚS 356/08), v ktorej sa poukazuje na organickú vnútornú väzbu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom

orgáne Slovenskej republiky, a čl. 46 ods. 2 ústavy, podľa ktorého kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak, pričom z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Ústavný súd považoval taktiež za potrebné upriamiť pozornosť aj na čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Citované ustanovenie ústavy má v štruktúre ústavných noriem charakter generálneho princípu výkladu a uplatňovania práva, pričom z jeho textu vyplýva, že sa vzťahuje aj na výklad a uplatňovanie ústavných zákonov. Preto aj príslušné ustanovenia ústavného zákona o ochrane verejného záujmu treba vykladať a uplatňovať tak, aby ich výklad a aplikácia boli v súlade s ústavou, t. j. aj v súlade s obsahom a kvalitou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovanú čl. 46 ods. 1 ústavy.

- a) K namietanému rozhodnutiu obecného zastupiteľstva č. 1/2008-KOVZ z 20. júna 2008

Navrhovateľ ako verejný funkcionár vo vzťahu k označenému rozhodnutiu obecného zastupiteľstva vydanému v konaní podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu v okolnostiach daného prípadu namieta, ako už bolo uvedené, predovšetkým procesné pochybenia v postupe obecného zastupiteľstva, a to nesprávne a nedostatočne zistený skutkový stav.

Podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia č. 1/2008-KOVZ z 20. júna 2008:

„Komisia po preskúmaní dokumentov a vyhodnotení dôkazov konštatovala, že povinnosť podať oznámenie nebola Ing. M. K. splnená spôsobom a v termíne stanovenom v zákone o konflikte záujmov, pretože starosta obce, ako osoba povinná:

1) nevykonal potrebné opatrenia k tomu, aby bola zvolená príslušná komisia na prijatie oznámenia za rok 2006 v dobe umožňujúcej dodržanie zákonného termínu na podanie oznámenia;

2) oznámenie za rok 2006 doručil údajne obecnému úradu v termíne stanovenom v zákone o konflikte záujmov, čo však nevie preukázať prezenčnou pečiatkou úradu ani inými relevantnými dôkazmi resp. svedectvom bývalých zamestnancov úradu;

3) poslancov obecného zastupiteľstva vyzval na prevzatie oznámenia za rok 2006 až dňa 07. 05. 2008, teda až po obdržaní oznámenia o začatí konania o návrhu;

Na základe vyššie uvedených skutočností rozhodlo obecné zastupiteľstvo v J. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Z návrhu a z obsahu súvisiaceho spisu vyplýva, že obecné zastupiteľstvo pri rozhodovaní o uložení pokuty navrhovateľovi za vytýkané porušenie čl. 7 ods. 1, 2 a 5 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu spočívajúce v tom, že nepodal oznámenie za rok 2006 spôsobom a v lehote ustanovenej v tomto ústavnom zákone, nevzalo do úvahy navrhovateľom predložené čestné vyhlásenie zamestnankyne obecného úradu M. V. (citované na inom mieste odôvodnenia tohto nálezu), z ktorého vyplývajú iné závery, než tie, o ktoré sa opieralo pri rozhodovaní v danej veci obecné zastupiteľstvo. Svoj postup odôvodnilo obecné zastupiteľstvo tým, že „oznámenie za rok 2006 nie je označené žiadnou prezenčnou pečiatkou, ktorá by potvrdzovala doručenie oznámenia obecnému úradu“.

Takéto odôvodnenie nezohľadnenia predmetného dôkazu produkovaného navrhovateľom (ktorý je súčasťou jeho osobného spisu) zo strany obecného zastupiteľstva považuje ústavný súd za nedostatočné a nepresvedčivé. Z rozhodnutia nemožno taktiež zistiť, či obecné zastupiteľstvo v čase jeho vydania malo už k dispozícii stanovisko bývalej zamestnankyne obecného úradu E. S. (jej čestné vyhlásenie, podľa ktorého nemá vedomosť o tom, že by jej navrhovateľ v období do skončenia jej pracovného pomeru s obcou J., t. j. do 31. augusta 2007, odovzdal na založenie, resp. registráciu jeho oznámenia za rok 2006), ktoré pripojilo k svojmu vyjadreniu k návrhu, keďže bolo vyhotovené 27. júla 2008, t. j. až po vydaní namietaného rozhodnutia. V namietanom rozhodnutí kladie navrhovateľovi za vinu aj to, že nepodal oznámenie komisii, avšak rozhodnutie sa nezaoberá a nevysporiadava

so skutočnosťou, že navrhovateľ nemohol podať oznámenie komisii obecného zastupiteľstva, pretože takáto komisia nebola v relevantnom čase zriadená.

Pokiaľ ide o ďalšie dôvody, z ktorých obecné zastupiteľstvo odvodzuje nesplnenie povinnosti podať oznámenie za rok 2006 spôsobom a v lehote ustanovenej v ústavnom zákone o konflikte záujmov, ústavný súd prisvedčuje argumentácii navrhovateľa, podľa ktorého zriadenie komisie nie je povinnosťou starostu obce, ktorá by mu výslovne vyplývala z ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, prípadne z iného právneho predpisu.

Podľa § 15 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obecné zastupiteľstvo môže zriaďovať komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Podľa druhého odseku tohto zákonného ustanovenia sú komisie zložené z poslancov obecného zastupiteľstva a z ďalších osôb zvolených obecným zastupiteľstvom. Napokon podľa jeho tretieho odseku zloženie a úlohy komisií vymedzuje obecné zastupiteľstvo.

Podľa čl. 7 ods. 5 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu oznámenie podľa odseku 1 podáva starosta obce komisii obecného zastupiteľstva. Členom tejto komisie môže byť iba poslanec obecného zastupiteľstva. Ak sú v obecnom zastupiteľstve zástupcovia politických strán a politických hnutí alebo nezávislí poslanci, komisia je zložená z jedného zástupcu každej politickej strany alebo politického hnutia a jedného zástupcu nezávislých poslancov. Komisia musí mať aspoň troch členov; ak sa tento počet nedosiahne týmto spôsobom, doplní sa počet členov komisie o zástupcu politickej strany alebo politického hnutia s najvyšším počtom poslancov.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je napokon taktiež zrejmé, na základe čoho dospelo obecné zastupiteľstvo k záveru, že navrhovateľ mal „povinnosť“ vyzvať poslancov obecného zastupiteľstva na prevzatie oznámenia za rok 2006, pričom tak urobil „až dňa 07. 05. 2008, teda až po obdržaní oznámenia o začatí konania o návrhu“.

Ústavný súd zdôrazňuje, že procesnému právu účastníka konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov navrhnuť dôkazy, ktorých vykonanie na preukázanie svojich tvrdení pokladá za potrebné, zodpovedá povinnosť orgánu uskutočňujúceho konanie [v danom prípade obecného zastupiteľstva - čl. 9 ods. 1 písm. b) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu] nielen o navrhnutých dôkazoch rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im vo svojom rozhodnutí nevyhovie, presvedčivým spôsobom vyložiť (spravidla vo vzťahu k hmotnoprávnym predpisom, ktoré aplikoval, a právnym záverom, ku ktorým na skutkovom základe veci dospel) dôvody, pre ktoré ich za základ svojich skutkových záverov neprevzal.

Pretože tak obecné zastupiteľstvo v danej veci podľa názoru ústavného súdu ústavne konformným spôsobom neurobilo, zaťažilo svoje rozhodnutie vadou spočívajúcou v porušení všeobecných procesných princípov, a zároveň postupovalo v rozpore so zásadami spravodlivého procesu podľa čl. 46 a nasl. ústavy.

Vzhľadom na nedostatky, na ktoré poukázal ústavný súd v tomto bode nálezu, bolo už bez právneho významu zoberať sa tým, či komisia zriadená 18. apríla 2008 mohla vôbec posudzovať a rozhodovať o splnení povinnosti navrhovateľa podať oznámenie za rok 2006.

b) K namietanému rozhodnutiu obecného zastupiteľstva č. 2/2008-KOVZ z 20. júna 2008

Podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia č. 2/2008-KOVZ z 20. júna 2008:

„Komisia po preskúmaní dokumentov a vyhodnotení dôkazov konštatovala, že povinnosť podať oznámenie nebola Ing. M. K. splnená spôsobom a v termíne stanovenom v zákone o konflikte záujmov, pretože starosta obce, ako osoba povinná:

1) nevykonal potrebné opatrenia k tomu, aby bola zvolená príslušná komisia na prijatie oznámenia za rok 2007 v dobe umožňujúcej dodržanie zákonného termínu na podanie oznámenia;

2) oznámenie za rok 2007 doručil údajne dňa 31. 03. 2008 zamestnankyni obecného úradu p. K., ktorá nie je podľa zákona o konflikte záujmov kompetentná oznámenie prevziať (ide o osobu príbuznú);

3) poslancov obecného zastupiteľstva vyzval na prevzatie oznámenia za rok 2007 až dňa 07. 05. 2008, teda až po obdržaní oznámenia o začatí konania o návrhu;

Na základe vyššie uvedených skutočností rozhodlo obecné zastupiteľstvo v J. tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozhodnutia. “

V odôvodnení tohto rozhodnutia sa okrem iného uvádza, že „*zvoleniu komisie a začatiu konania predchádzala skutočnosť, že Ing. M. K., starosta obce J., neinformoval obecné zastupiteľstvo o tom, že ako osoba povinná v zmysle čl. 2, odsek 1, písmeno o), hodlá splniť svoju povinnosť a podať oznámenie podľa čl. 7, odsek 1, 2 a odseku 5, písmeno a) zákona o konflikte záujmov a ako zostavovateľ programu nezaradil na rokovania obecného zastupiteľstva zvolenie komisie príslušnej na prijatie oznámenia v zmysle čl. 7 odsek 5, písmeno a) tohto zákona. “*

V tomto prípade je na základe predložených dôkazov (najmä overenou fotokópiou Knihy došlej pošty) podľa názoru ústavného súdu nesporné, že navrhovateľ podal oznámenie za rok 2007 v lehote ustanovenej v ústavnom zákone o ochrane verejného záujmu, a to prostredníctvom obecného úradu. Čo sa týka ďalších záverov, ku ktorým dospela komisia považujúc ich za porušenie povinností navrhovateľa v súvislosti s oznámením za rok 2007, ústavný súd odkazuje v celom rozsahu na odôvodnenie pod písm. a) tohto bodu nálezu.

Vo vzťahu k obom napadnutým rozhodnutiam je ďalej potrebné uviesť:

Zákonom ustanovená povinnosť orgánov verejnej moci dbať na splnenie zákonných náležitostí tak samotného výroku rozhodnutia, ako aj jeho odôvodnenia (vrátane zistenia skutkového stavu a jeho hodnotenia v dostatočnom rozsahu) predstavuje nielen jednu zo základných podmienok na zákonu zodpovedajúce rozhodnutie, ale je tiež jedným zo základných znakov ústavou garantovaného postupu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a ochrany práv. To platí v celom rozsahu, aj pokiaľ ide o preskúmavanie rozhodnutí vydaných podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Napriek dikcii čl. 9 ods. 10 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu „*pokuta sa ukladá v sume...*“ v samotných rozhodnutiach pokuta uložená navrhovateľovi nebola určená v konkrétnej sume, ale iba tak, že sa ukladá „*vo výške zodpovedajúcej 1/12 jeho ročného príjmu za rok 2007...*“.

Výrok rozhodnutia (o čom a ako rozhodol) tvorí jeho jadro, a preto musí byť zásadne presný a konkrétny. Musí teda presne určovať práva a povinnosti účastníkov konania (v danom prípade stanovenú povinnosť pre navrhovateľa). Ústavný súd k uvedenému už iba dodáva, že v minulosti posudzoval celý rad konaní podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, kde príslušný orgán verejnej moci v samotnom výroku rozhodnutia nesprávne (na rozdiel od tohto prípadu) iba „prepočítal“ konkrétnu sumu (výšku) pokuty určenú násobkom mesačného platu verejného funkcionára, a to v súvislosti s nedôsledným interpretovaním čl. 9 ods. 15 a 16 citovaného ústavného zákona, a v dôsledku toho došlo zo strany ústavného súdu k zrušeniu takýchto rozhodnutí.

Ak preto namietané rozhodnutia obecného zastupiteľstva neobsahovali konkrétnu výšku pokuty, ktorá bola uložená navrhovateľovi, boli tieto rozhodnutia nepreskúmateľné a ústavný súd ich musel zrušiť už len na základe tohto dôvodu (rovnako napr. I. ÚS 356/08).

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že obecné zastupiteľstvo pri ukladaní pokuty navrhovateľovi interpretovalo a aplikovalo príslušné ustanovenia ústavného zákona o ochrane verejného záujmu ústavne nesúladným spôsobom.

Vychádzajúc z výroku i z odôvodnenia namietaných rozhodnutí ústavný súd uzavrel, že hodnotenia skutkových zistení v týchto rozhodnutiach (č. 1/2008-KOVZ a č. 2/2008-KOVZ z 20. júna 2008) nemožno považovať za konzistentné, a rovnako tak nemožno považovať za správny a spravodlivý ani právny záver, ku ktorému obecné zastupiteľstvo v týchto rozhodnutiach dospelo.

Ústavou garantované základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ústavy premietnuté pri ochrane práva do ustanoveného postupu vymedzeného podľa povahy

veci príslušným procesným poriadkom (a v okolnostiach daného prípadu upravených v čl. 9 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu) je svojou povahou i významom základným predpokladom spravodlivého procesu. Preto zároveň predstavuje aj základnú podmienku zákonného a ústavne konformného rozhodnutia.

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd konštatuje, že v danom konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov neboli vo vzťahu k navrhovateľovi dodržané princípy spravodlivého procesu tým, že obecné zastupiteľstvo oprelo svoje závery o nedostatočne zistený skutkový stav, nedostatočne a nepresvedčivým spôsobom vyložilo dôvody, pre ktoré za základ svojich skutkových záverov neprevzalo dôkazy predložené navrhovateľom, a navyše neuviedlo konkrétnu výšku uloženej pokuty. Preto bolo potrebné napadnuté rozhodnutia považovať za rozporné s týmito ústavnými princípmi a ako také aj za arbitrárne.

Ústavný súd je oprávnený iba potvrdiť alebo zrušiť rozhodnutie obecného zastupiteľstva (§ 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde), a preto na základe už uvedeného rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovvej časti tohto nálezu, pričom zároveň platí, že toto rozhodnutie je konečné (§ 73b ods. 4 zákona o ústavnom súde).

O trovách konania ústavný súd nerozhodoval, pretože si ich úhradu účastníci tohto konania neuplatnili.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia potrebné rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. marca 2009